



Łukasz Kowalik

Wprowadzenie

Kowalik, Ł. (2025). Wprowadzenie.

W: Kowalik, Ł. (red.), *130 lat Szkoły Lwowsko-Warszawskiej* (s. 9–13). Wydawnictwo Academicon.
<https://doi.org/10.52097/acapress.9788367833363-1>

Łukasz Kowalik

dr, Uniwersytet Warszawski, Wydział Filozofii,
ul. Krakowskie Przedmieście 3, 00-927 Warszawa
e-mail: lukasz.kowalik@uw.edu.pl
ORCID: 0000-0002-4761-1445

Sekretarz redakcji „Przeglądu Filozoficznego – Nowej Serii”. Autor rozprawy *Analiza i konstrukcja pojęcia wyobraźni* (niepublikowana), w której przedstawia współczesną teorię metafizyczną pod nazwą „ontologii semiotycznej”.

Fotografia na odwrocie: koryfeusze Szkoły Lwowsko-Warszawskiej – Kazimierz Ajdukiewicz, Maria Ossowska i Tadeusz Kotarbiński. Warszawa 1956.



Od 1895 roku, gdy Kazimierz Twardowski rozpoczął na Uniwersytecie Lwowskim działalność nauczycielską, odliczamy dziś historię szczególnego sposobu uprawiania filozofii w naszym kraju już od kilku pokoleń – historię tzw. Szkoły-Lwowsko-Warszawskiej. Niejasne poczucie wspólnoty bezpośrednich i pośrednich uczniów Twardowskiego umacniało się w miarę upływu czasu i narastania dziejów ich twórczości filozoficznej, aż wreszcie pojawiła się potrzeba stworzenia umownego skrótu dla ściślej lub szerzej pojmowanego kręgu oddziaływania powstałej w ten sposób kultury akademickiej. Tą etykietką jest właśnie „Szkoła Lwowsko-Warszawska”, która, jako nazwa zwyczajowa i pospolita, a nie własna, powinna być w zasadzie zapisywana małą literą, bo przecież nigdy podobna instytucja nie istniała (na wzór np. Uniwersytetu Warszawskiego), jednak okoliczność, że nazwą tą oznaczyć można dość precyzyjnie grono poszczególnych osób, bytów konkretnych i jednostkowych, a co więcej nawet, osobistości zasłużonych i szacownych, uprawnia nas do podtrzymywania tego od względnie niedawna wprowadzonego uzusu.

W bieżącym 2025 roku, z okazji 130-lecia historii SLW odbędzie się na Uniwersytecie Warszawskim w dniach 18–20 września konferencja filozoficzna, ale już na ostatnim walnym zgromadzeniu naszego środowiska filozoficznego, XII Polskim Zjeździe Filozoficznym w Łodzi w 2023 roku,

odbyły się dwa spotkania, które można dziś uznać za skuteczne przygotowanie do godnego upamiętnienia obecnego jubileuszu. Po pierwsze, została zaprezentowana seria wydawnicza *Ineditów* Kazimierza Twardowskiego (2023–2024), nieocenione przedsięwzięcie, doprowadzone do skutku dzięki staraniom prof. Jacka Jadackiego i prof. Anny Brożek, przy współudziale m.in. prof. Aleksandry Horeckiej i prof. Wojciecha Rechlewicza (czworo redaktorów naukowych kolejnych 9 tomów).

Po drugie, w trakcie Zjazdu (dn. 12.09.2023 r.) miała miejsce dyskusja pt. „Dziedzictwo Szkoły Lwowsko-Warszawskiej” na temat od 130 lat zawsze aktualny, bo zależny od zmieniającej się konfiguracji problematyki badawczej i od składu osobowego pracowników umysłowych na wyższych uczelniach. Nieustannie żywe dla kolejnych pokoleń zagadnienie sformułowała moderatorka spotkania, prof. Anna Brożek (UW), w następujących słowach:

Które elementy dziedzictwa SLW:

- (a) są najważniejsze / najcenniejsze?
- (b) wymagają jeszcze (ewentualnie: ponownego) zbadania?
- (c) powinny być kontynuowane?

W dyskusji wzięli udział: dr hab. Anna Drabarek (prof. APS w Warszawie), dr Stepan Ivanyk (UW), dr hab. Marek Lechniak (prof. KUL), prof. dr hab. Ryszard Kleszcz (UŁ), dr hab. Ryszard Mordarski (prof. UKW), prof. dr hab. Roman Murawski (UAM), dr hab. Marek Rembierz (prof. UŚ), dr hab. Kordula Świętorzecka (prof. UKSW), prof. dr hab. Jan Woleński (UJ i WSiZ w Rzeszowie), prof. dr hab. Renata Ziemińska (USz). Uczestnicy dyskusji oraz inni badacze zainteresowani wpływem SLW zostali później zaproszeni do nadsyłania pisemnych wypowiedzi, zebranych w obecnym tomie.

Książka miała w zamierzeniu charakter popularyzatorski, stąd ograniczenie aparatu naukowego i znaczna skrótowość

wypowiedzi. Ponieważ kilka z nadesłanych, bardziej szczegółowych tekstów przekraczało ustalone ramy, a skrócenie i popularyzacja tych prac odbyłyby się ze znaczną szkodą dla ich zawartości merytorycznej, zaś wydawnictwo nie mogło sobie pozwolić na rozszerzenie przewidzianej objętości publikacji, prace te, początkowo przeznaczone do książki, zostały skierowane do czasopisma „Przegląd Filozoficzny – Nowa Seria”, gdzie ukażą się w numerze 3/2025. Dotyczy to następujących artykułów, które z tego powodu wolno uważać za należące w pewien sposób do książki. Dwa z nich zamieszczamy zresztą również tutaj w postaci skróconej.

JACEK JADACKI: *Moje osobiste związki z przedstawicielami Szkoły Lwowsko-Warszawskiej*

DARIUSZ ŁUKASIEWICZ: *Metafizyka i światopogląd w Szkole Lwowsko-Warszawskiej*

ADAM OLECH: *O obronie metafizycznego realizmu przez Kazimierza Ajdukiewicza*

JACEK HOŁÓWKA: *Programowy eklektyzm Józefa Marii Bocheńskiego*

TOMASZ HERBICH: *O potrzebie jasnych pojęć w pracy historyka filozofii*

STEPAN IVANYK: *Myślenie krytyczne i jego wrogowie*

ADAM TRYBUS: *Współczesna sztuczna inteligencja a dziedzictwo Szkoły Lwowsko-Warszawskiej*

Za inicjatywę wydania książki oraz całą dalszą współpracę dziękuję prof. dr hab. Annie Brożek; za pomoc w przygotowaniu tekstów do druku – mgr Alicji Chybińskiej. Zachowano styl poszczególnych autorów.